

MADEN SEKTÖR GÖRÜNÜMÜ

2015 yılında 143,7 milyar USD olarak gerçekleşen ülkemiz toplam ihracatından %2,7 pay alan madencilik sektörü ihracatı, bir önceki yıla göre %16'lık azalışla 3,9 milyar USD olarak gerçekleşmiştir.

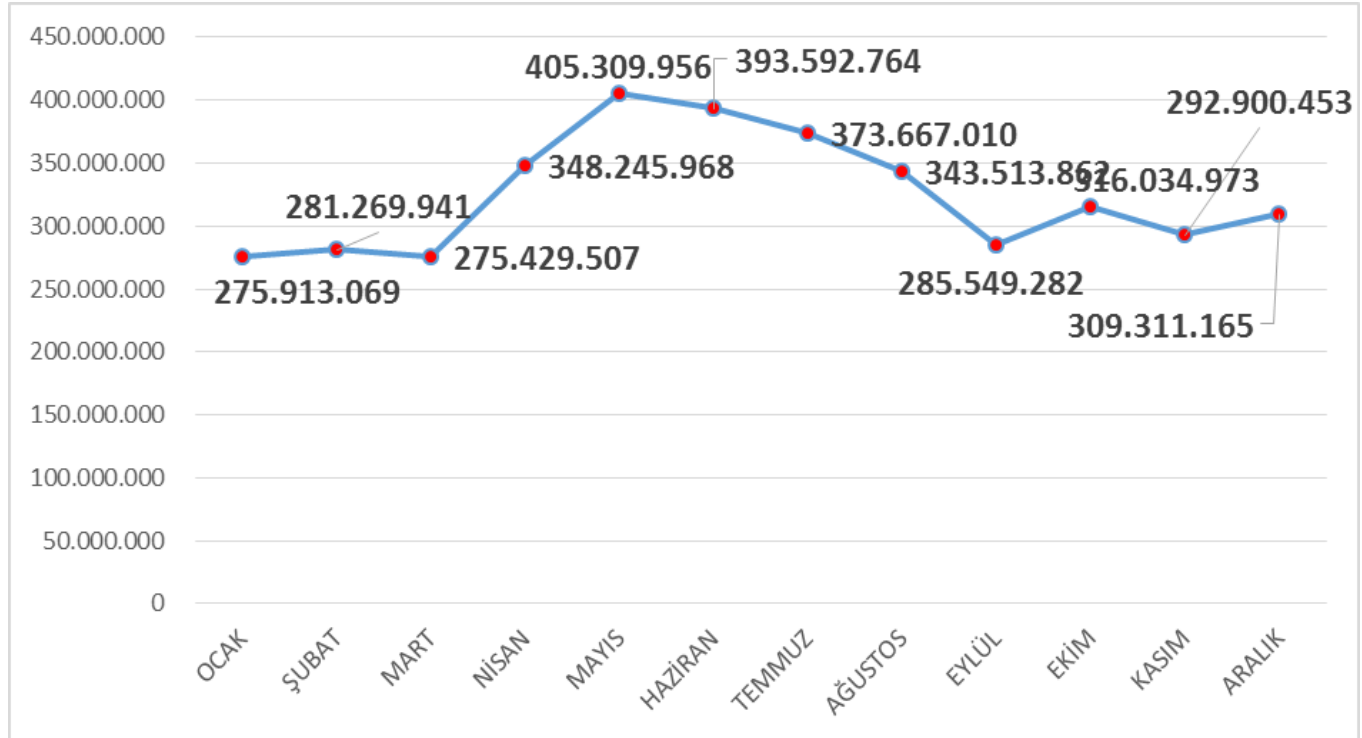
Tablo 1: Türkiye İhracatı İle Maden İhracatının Karşılaştırılması

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Toplam İhracat (x 1.000 \$)	105.964.665	132.027.195	102.142.612	113.685.989	134.571.338	151.860.846	151.707.002	157.622.057	143.729.741
Maden İhracatı (x 1.000 \$)	2.715.825	3.241.019	2.508.609	3.655.300	3.876.465	4.181.381	5.042.322	4.646.945	3.906.820
Maden İhracatının Toplam İhracatta Payı (%)	2,5	2,4	2,4	3,2	2,9	2,8	3,3	2,9	2,7

Kaynak: TİM

2015 yılında maden sektörü ihracatı ay bazında incelendiğinde tablo şu şekilde olmaktadır.

Grafik 1: 2015 Yılı Maden İhracatı Aylara Göre Dağılımı (USD)

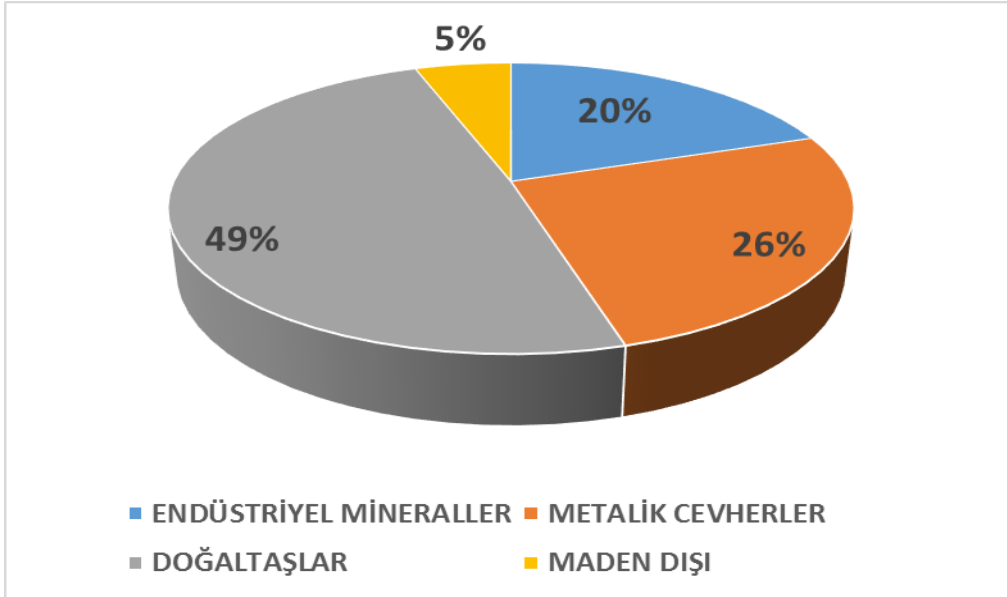

Kaynak: İMMİB

2015 yılında en fazla ihraç edilen maden ürün grupları arasında Doğal Taşlar 6,5 milyon ton ve 1,9 milyar dolarla ilk sırada yer alırken, bu ürün grubunu, 3 milyon ton ve 1 milyar dolar ile

Metalik Cevherler, 10 milyon ton ve 765 milyon dolarla Endüstriyel Mineraller, 112 bin ton ve 209 milyon dolarla Ferro Alyajlar ile diğer ürünlerin ihracatı takip etmektedir.

Grafik 2: 2015 Yılı Maden İhracatımızın Mal Gruplarına Göre Dağılımı (%)

Kaynak: İMMİB

Bu dönemde, ham, kabaca yontulmuş veya blok mermer-traverten 4,3 milyon ton ve 873 milyon dolarla 2015 yılında toplam maden ihracatımız içinde en fazla ihraç edilen ürün olurken, işlenmiş mermer 1,5 milyon ton ve 753 milyon dolarla ikinci, Krom Cevherleri 1,2 milyon ton ve 251,4 milyon dolarla üçüncü, Bakır Cevherleri 298 bin ton ve 251,2 milyon dolarla dördüncü, Tabii Boratlar ve Konsantreleri 713 bin ton ve 231 milyon dolarla beşinci sırada yer almıştır.

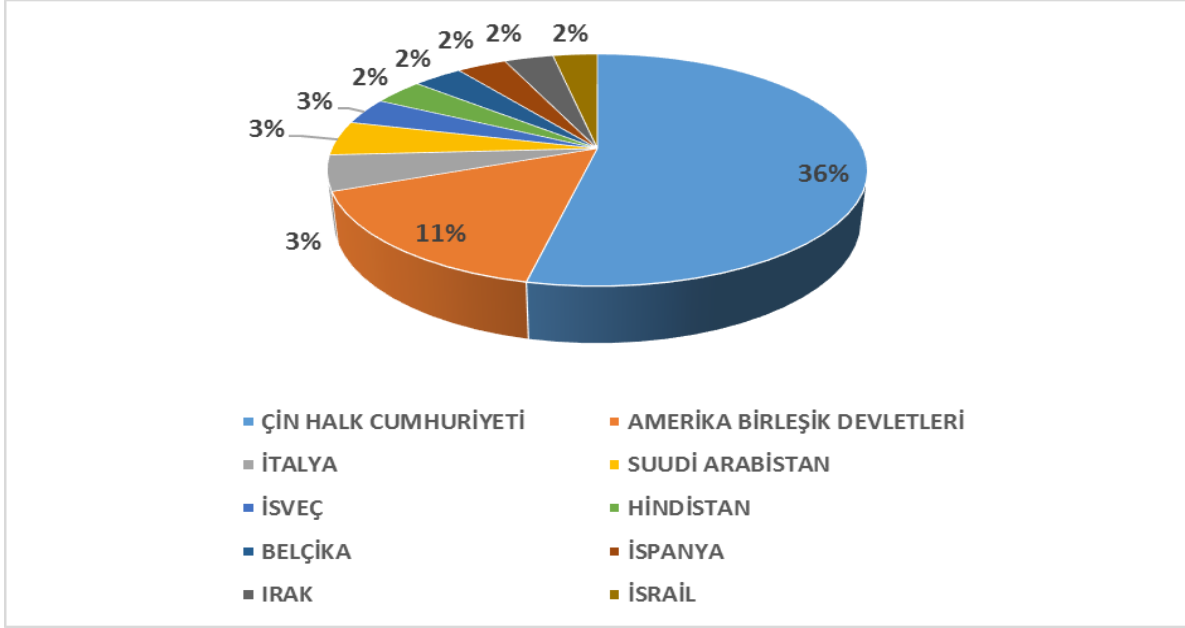
Çin Halk Cumhuriyeti, Hindistan, Tayvan, Güney Kore gibi ülkelerin yer aldığı Diğer Asya ülkeleri 1,7 milyar dolarla 2015 yılında maden ihracatımızın en fazla yapıldığı ülke grupları arasında ilk sırada yer alırken, bu ülkelere yönelik ihracatımızda 2014 yılının eş dönemine göre değerinde %20,65 oranında bir azalış kaydedilmiştir.

Avrupa Birliği ülkeleri 852 milyon dolarla ikinci (%13,4 azalış), Kuzey Amerika ülkeleri 457 milyon dolarla üçüncü (%5,7 azalış), Yakın Orta Doğu Asya 435 milyon dolarla (%4,9 azalış) dördüncü, Diğer Avrupa ülkeleri 190 milyon dolarla (%29 azalış) beşinci sırada yer almışlardır.

2015 yılında sektör ihracatının gerçekleştirildiği önemli ülkeler arasında, Çin Halk Cumhuriyeti (ÇHC) 1,4 milyar dolarla ilk sırada yer alırken, bu ülkeye olan ihracatımızda bir önceki yılın aynı dönemine oranla %22,3 oranında azalış kaydedilmiştir.

ÇHC'yi sırasıyla, 410 milyon dolarla ABD (%4,6 azalış), 129 milyon dolarla İtalya (%2,5 azalış) , 126 milyon dolarla Suudi Arabistan (%0,49 azalış) ve 97 milyon dolarla İsveç (%31 artış) takip etmiştir.

Grafik 3: 2015 Yılı Maden İhracatımızda İlk 10 Ülke (%)

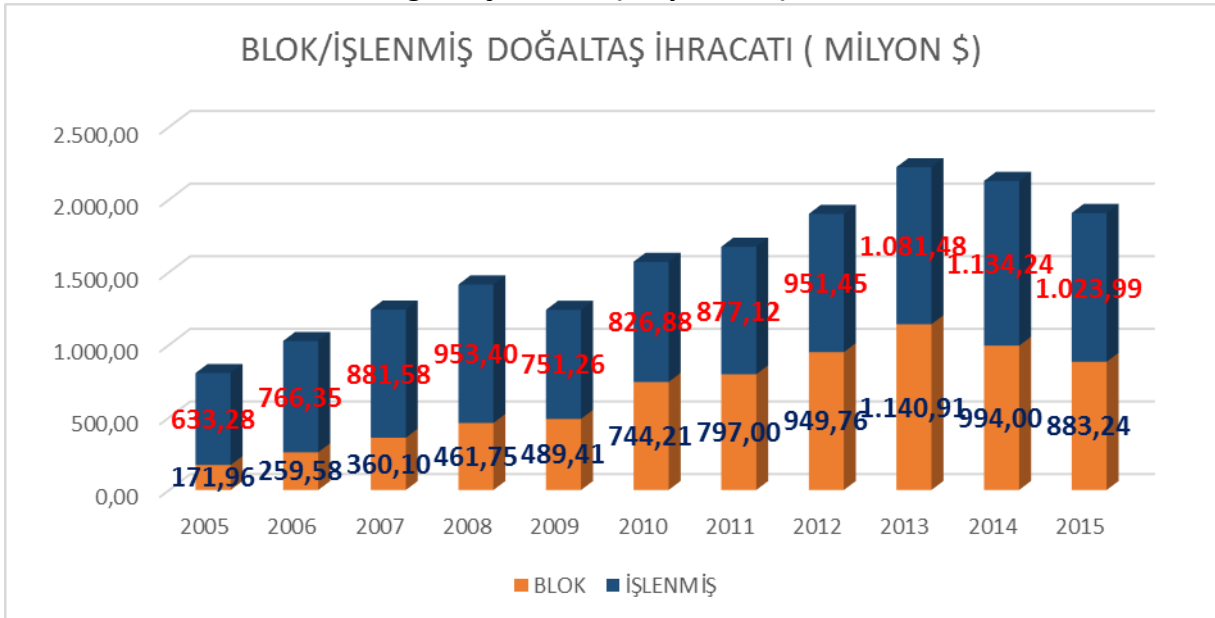

Kaynak: İMMİB

DOĞAL TAŞLAR

2015 yılında Doğal taş ihracatımız 2014 yılına göre miktarda %11,5 değerinde de %10,3 oranında azalış kaydederek, 6,5 milyon ton karşılığı 1,9 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Aşağıda bulunan grafikte, son 11 yılda gerçekleşen doğal taş ihracatımız gösterilmektedir.

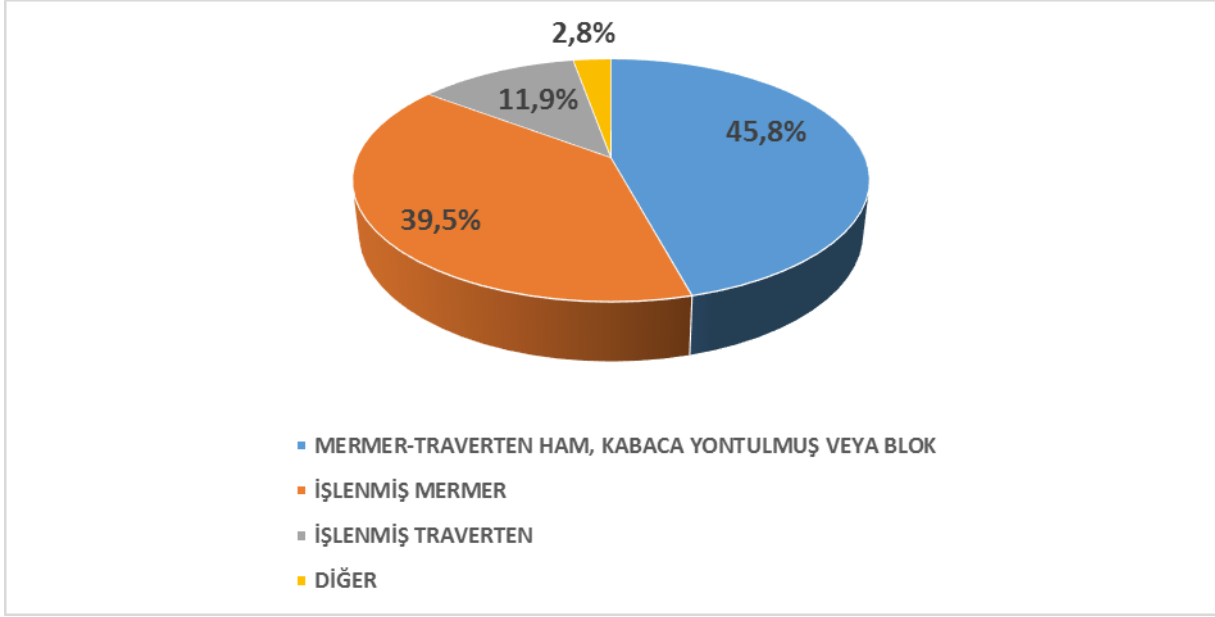
Grafik 4: 2005 - 2015 Yılları Doğal Taş İhracatı (Milyon USD)

Kaynak: İMMİB

Dünya doğal taş ticareti potansiyelinin büyük bir kısmını oluşturan işlenmiş ürünler 2015 yılında, doğal taş ihracatımızdan yaklaşık %53,7 pay alırken, ham, kabaca yontulmuş veya blok ürünler ise %46,3 pay almıştır.

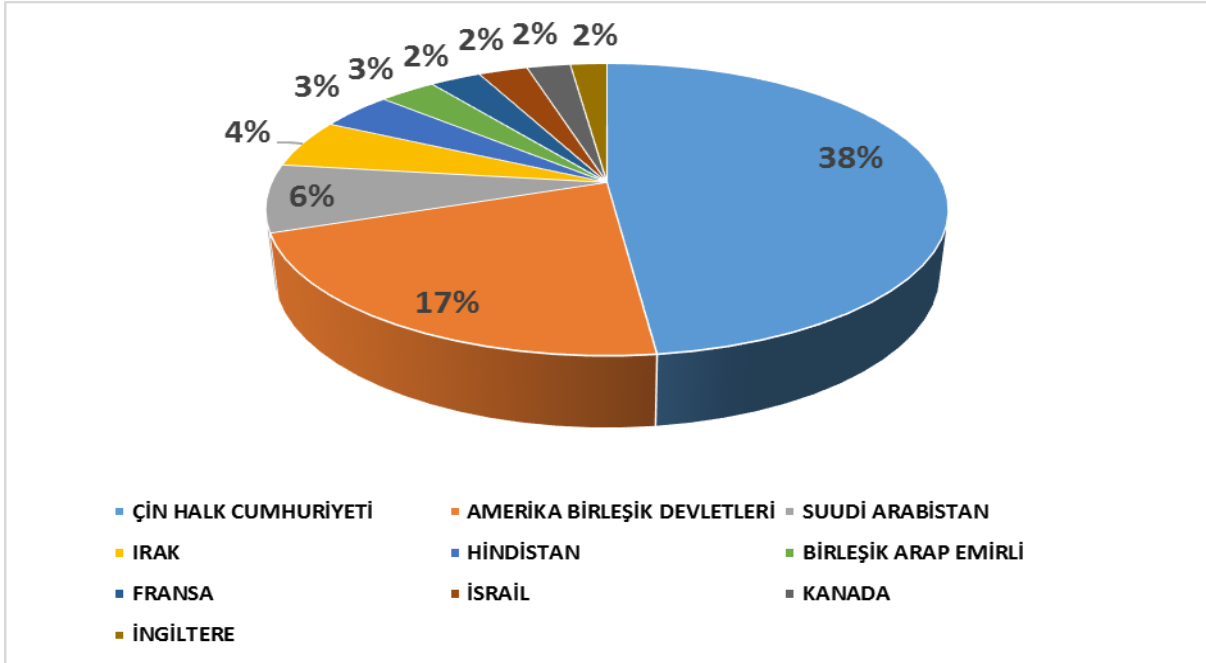
Grafik 5: 2015 Yılı Doğal Taş İhracatının Ürün Gruplarına Göre Dağılımı (%)

Kaynak: İMMİB

Söz konusu dönemde, Doğal taş ihracatının yapıldığı ülkelerin başında 727 milyon dolarla Ç.H.C. gelmektedir. Bu ülkeye olan ihracatımızda bir önceki yılın aynı dönemine oranla %12,2 oranında azalış kaydedilmiştir. Ç.H.C.'yi sırasıyla 324 milyon dolarla ABD, 113 milyon dolarla Suudi Arabistan, 81 milyon dolarla Irak ve 62 milyon dolarla Hindistan izlemektedir.

Grafik 6: 2015 Yılında Doğal Taş İhracatında İlk 10 Ülke (%)

Tablo 2: 2015 Yılı Doğal Taş İhracatında İlk 10 Ülke

ÜLKE	2014		2015		% DEĞİŞİM	
	MİKTAR (KG)	DEĞER (USD)	MİKTAR (KG)	DEĞER (USD)	MİKTAR	DEĞER
ÇİN HALK CUMHURİYETİ	4.060.155.834	828.718.455	3.552.391.449	727.572.329	-12,51	-12,21
AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ	576.370.057	323.882.064	573.684.311	324.905.085	-0,47	0,32
SUUDİ ARABİSTAN	245.583.795	110.718.256	258.119.068	113.654.330	5,10	2,65
IRAK	366.191.115	112.429.109	314.096.127	81.275.536	-14,23	-27,71
HİNDİSTAN	186.765.937	55.634.063	225.581.555	62.914.634	20,78	13,09
BİRLEŞİK ARAP EMİRLİ	76.511.360	47.546.623	82.490.865	48.937.023	7,82	2,92
FRANSA	100.850.809	50.363.606	104.203.596	43.937.977	3,32	-12,76
İSRAİL	115.471.441	40.058.660	135.161.400	42.119.244	17,05	5,14
KANADA	49.524.455	46.556.941	38.187.744	37.285.197	-22,89	-19,91
İNGİLTERE	50.733.241	36.638.149	43.620.115	31.355.233	-14,02	-14,42
DİĞER	1.542.934.224	475.693.089	1.191.056.546	393.265.598	-22,81	-17,33
TOPLAM	7.371.092.268	2.128.239.015	6.518.592.776	1.907.222.186	-11,57	-10,38

Kaynak: İMMİB

ÜRÜN BAZINDA İNCELEME

- **DOĞAL TAŞ**

Sektör ihracatı içerisinde 2015 yılında %45,8 ile en büyük payı alan Mermer-traverten ham, kabaca yontulmuş veya blok ihracatı, bir önceki yılın aynı dönemine göre miktarda %11,53 değerinde de %10,7 oranında azalış göstererek, 4,35 milyon ton karşılığı 873,2 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Mermer-traverten ham, kabaca yontulmuş veya blok ihracatının en fazla yapıldığı ülkeler arasında ÇHC 726 milyon dolarla (%12,07 azalış) ilk sırada yer almış, bu ülkeyi 59 milyon dolarla Hindistan (%16,65 artış) ve 13 milyon dolarla Tayvan (%33,7 azalış) takip etmiştir.

Söz konusu dönemde, %39,5'lik payı ile sektör ihracatı içerisinde ikinci büyük grubu ile İşlenmiş Mermer ihracatı ise miktarda %1,8 ve değerinde %5,7 azalış göstererek 1,5 milyon ton karşılığı 753 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Bu ürün grubunda ihracat sıralamasında ABD birinci (212 milyon dolar, %8,1 artış), Suudi Arabistan ikinci (106 milyon dolar, %4,6 artış) ve Irak üçüncü (74 milyon dolar, %19,7 azalış) olarak yer almaktadır.

İşlenmiş Traverten ihracatımız 2015 yılında, 457 bin ton karşılığı 227 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Söz konusu ürün ihracatında bir önceki yıl aynı dönemine göre, miktarda %12,5 ve değerinde %17,7 oranında azalış kaydedilmiştir. 102,8 milyon dolarla bu ürün grubunun en önemli pazarı durumundaki Amerika Birleşik Devletleri'nin ithalatı, miktarda %11,97 ve değerinde %12,33 oranında azalmıştır. Söz konusu ülkeyi 26,9 milyon dolarla Fransa ve 15,7 milyon dolarla Avustralya takip etmektedir.

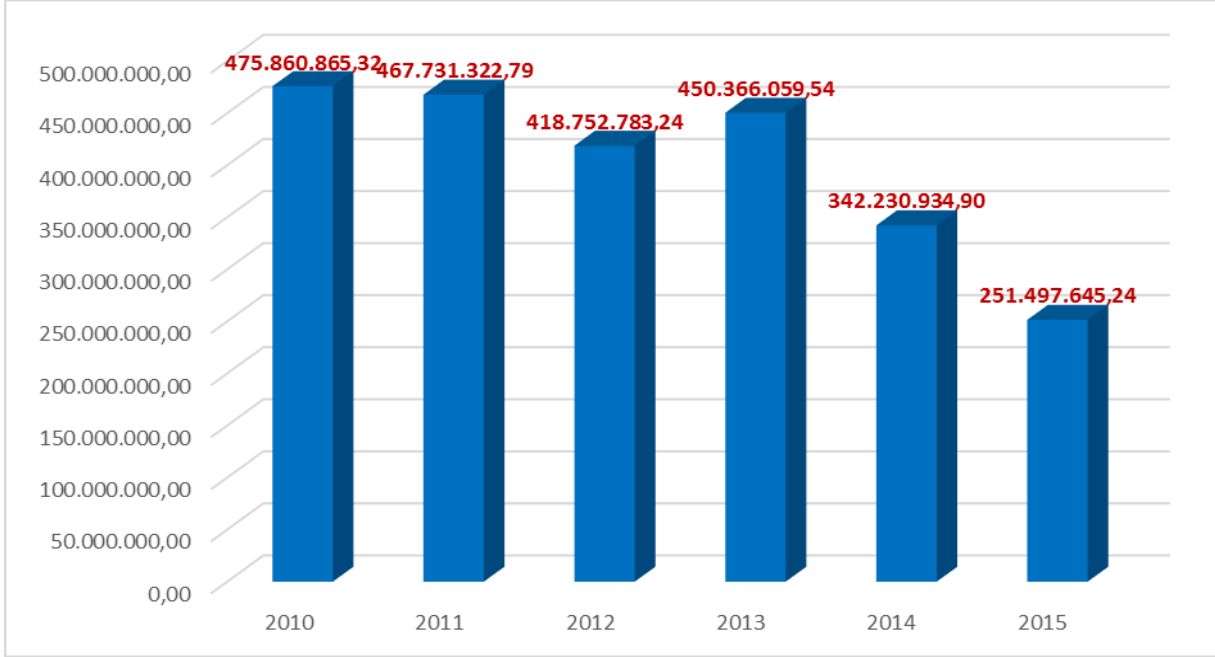
2015 yılında ihracatı yapılan diğer önemli doğal taş ürün grupları "Tabi Taşlardan Karo, Ranül, Parça ve Tozları; İnşaata Elverişli Diğer İşlenmiş Taşlar ile Ham, Kabaca Yontulmuş veya Blok Granit" olmuştur.

- **KROM CEVHERİ**

2015 yılında Krom Cevheri ihracatımız bir önceki yılın aynı dönemine göre miktarda %10,8, değerinde ise %26,5 oranında düşüş ile 1,2 milyon ton karşılığı, 251 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Krom Cevheri ihracatımızda en büyük paya sahip olan Çin Halk Cumhuriyeti'ne yapılan ihracatımız miktarda %18,1 değerinde de %31,2 oranında azalarak 898 bin ton karşılığı 186 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Krom cevheri ihracatımızda diğer önemli ülkeler sırasıyla İsveç, Belçika ve Ukrayna'dır.

Grafik 7: Son 5 Yıllık Krom Cevheri İhracatımız (USD)

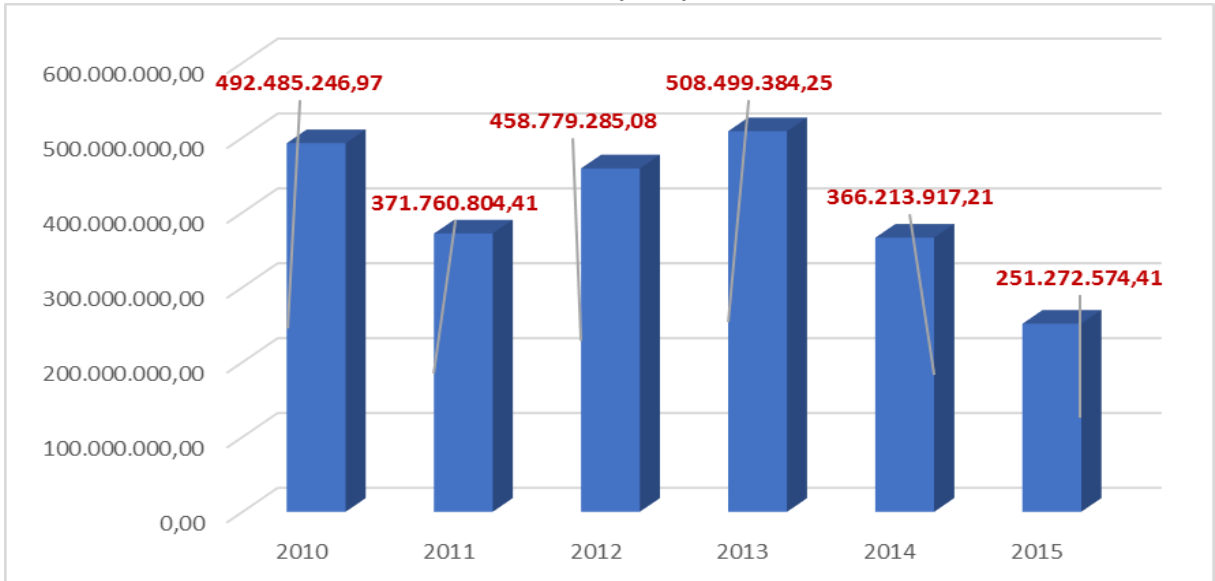
Kaynak: İMMİB

- **BAKIR CEVHERİ**

Bakır Cevheri ihracatımız, 2015 yılında bir önceki yıla oranla miktarda %12,7 değerinde ise %31,3 oranında azalarak, 298 bin ton karşılığı 251 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Bakır Cevheri ihracatımızda ÇHC 110 milyon dolarla (%48,8 azalış) ilk sırada yer alırken, bu ülkenin ardından 45 milyon dolarla İsveç (%112 artış) ve 41 milyon dolarla Tayvan (%282 artış) gelmektedir.

Grafik 8: Son 5 Yıllık Bakır Cevheri İhracatımız (USD)

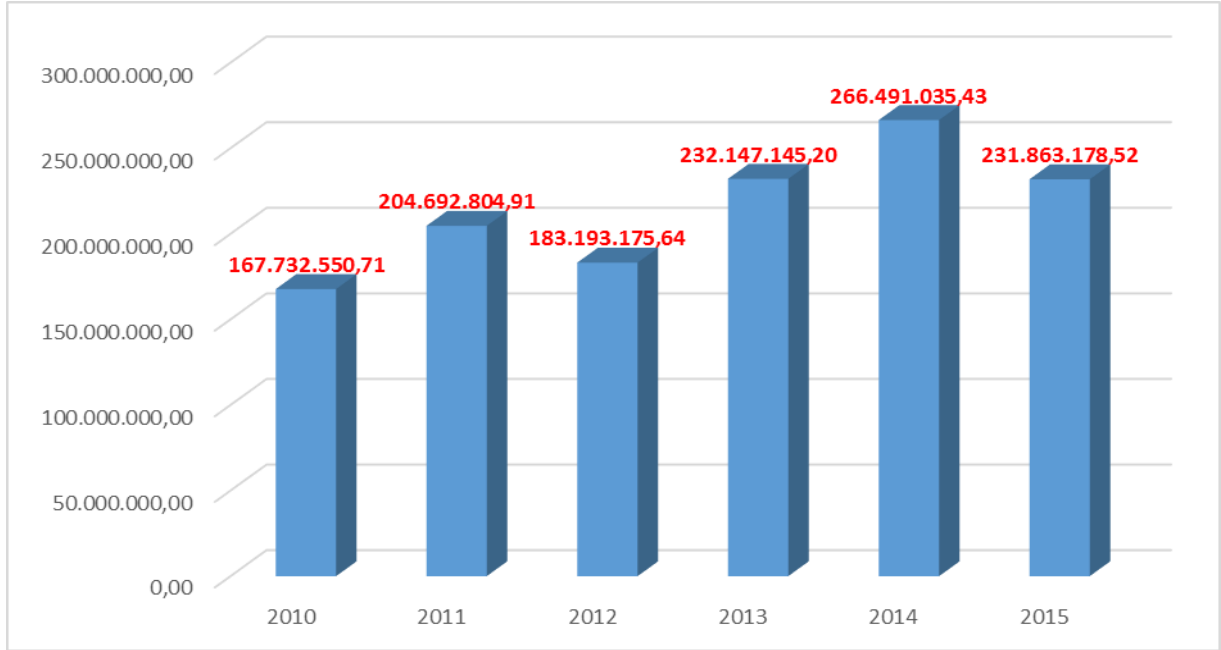
Kaynak: İMMİB

- **TABİİ BORATLAR ve KONSANTRELERİ**

Tabii Boratlar ve Konsantreleri ihracatımız, 2015 yılında bir önceki yıla oranla miktarda %15,2 değerinde de %12,9 oranında azalarak 713 bin ton karşılığı 231 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Çin Halk Cumhuriyeti, 108,3 milyon dolarla (%8,2 azalış) ilk sırada, Amerika Birleşik Devletleri 23,7 milyon dolarla ikinci (%42,6 azalış), Tayvan 17,6 milyon dolarla (%5,4 azalış) üçüncü sırada yer almaktadır.

Grafik 9: Son 5 Yıllık Tabii Boratlar ve Konsantreleri İhracatımız (USD)

Kaynak: İMMİB

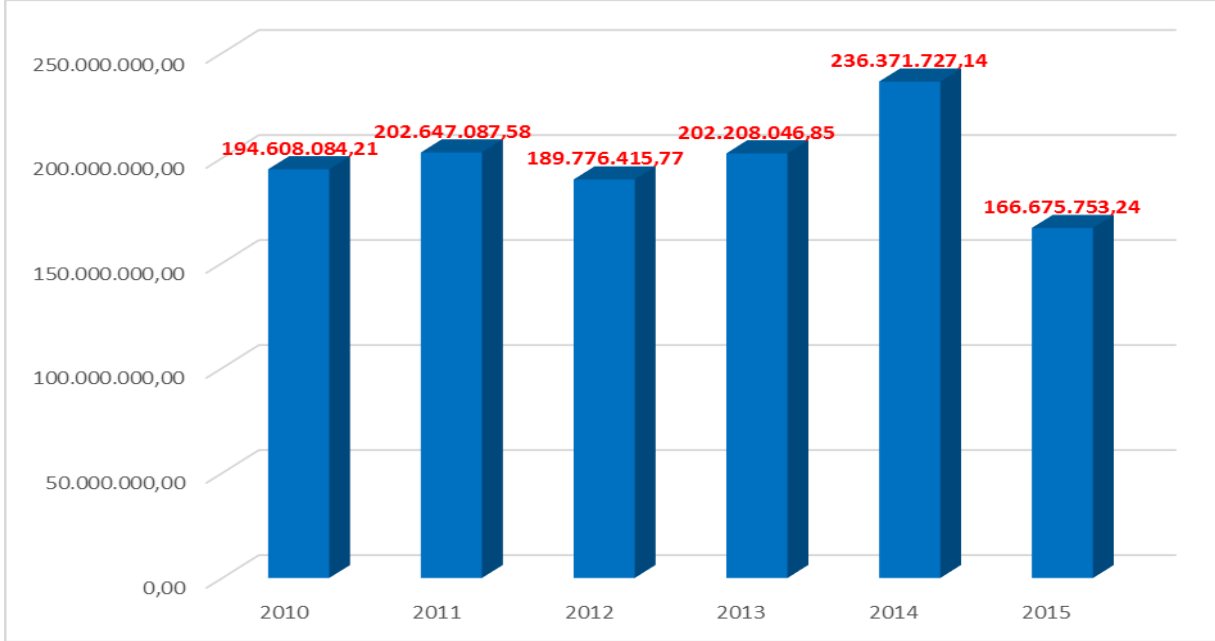
- **ÇİNKO CEVHERİ**

2015 yılında Çinko Cevheri ihracatımız, bir önceki yılın aynı dönemine göre miktarda %17,4 ve değerinde %29,4 oranında azalışla, 347 bin ton karşılığı 166 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Çinko Cevheri ihracatımızda Belçika 50 milyon dolarla (%51,9 azalış) ilk sırada yer alırken, bu ülkenin ardından 19,3 milyon dolarla (%18,8 azalış) İspanya ve 11,8 milyon dolarla (%42 azalış) Güney Kore gelmektedir.

Grafik 10: Son 5 Yıllık Çinko Cevheri İhracatımız (USD)

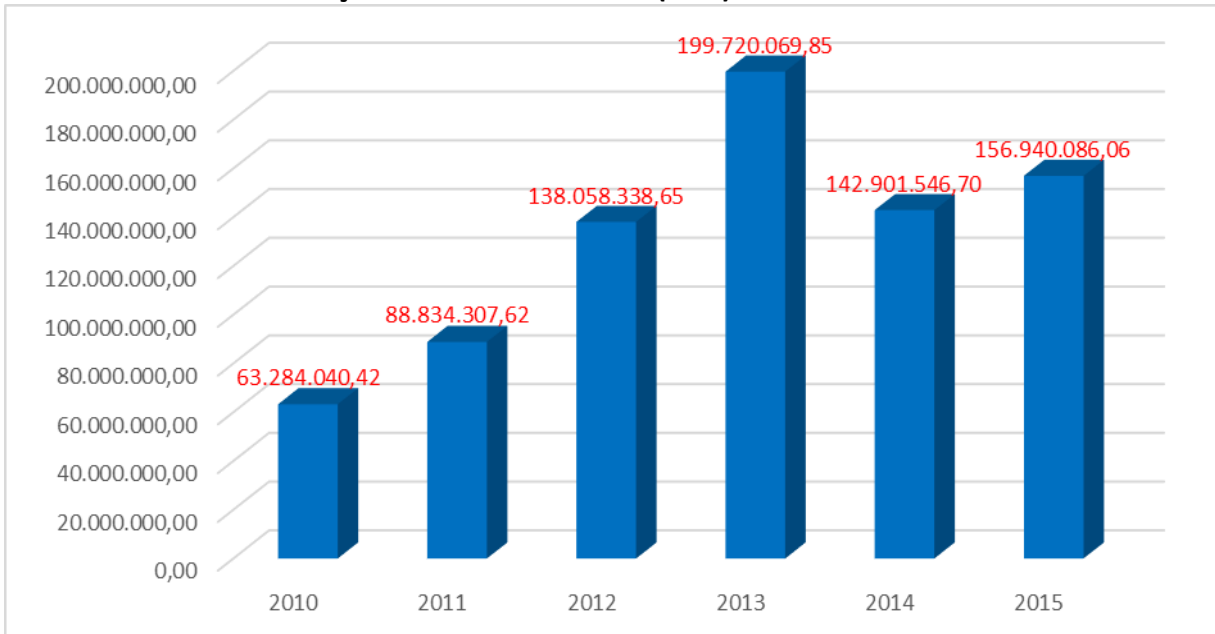
Kaynak: İMMİB

- **KURŞUN CEVHERLERİ**

Kurşun Cevheri ihracatımız, 2015 yılında bir önceki yıla göre miktarda %22 değerinde ise %9,8 oranında artış kaydederek, 126 bin ton karşılığı 156,9 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Sektörün en önemli pazarı durumundaki ÇHC'ye 116,4 milyon dolar (%19,2 artış), İtalya'ya 19 milyon dolar (%238 artış) ve Belçika'ya 11,6 milyon dolar (%1434 artış) ihracat gerçekleşmiştir.

Grafik 11: Son 5 Yıllık Kurşun Cevheri İhracatımız (USD)

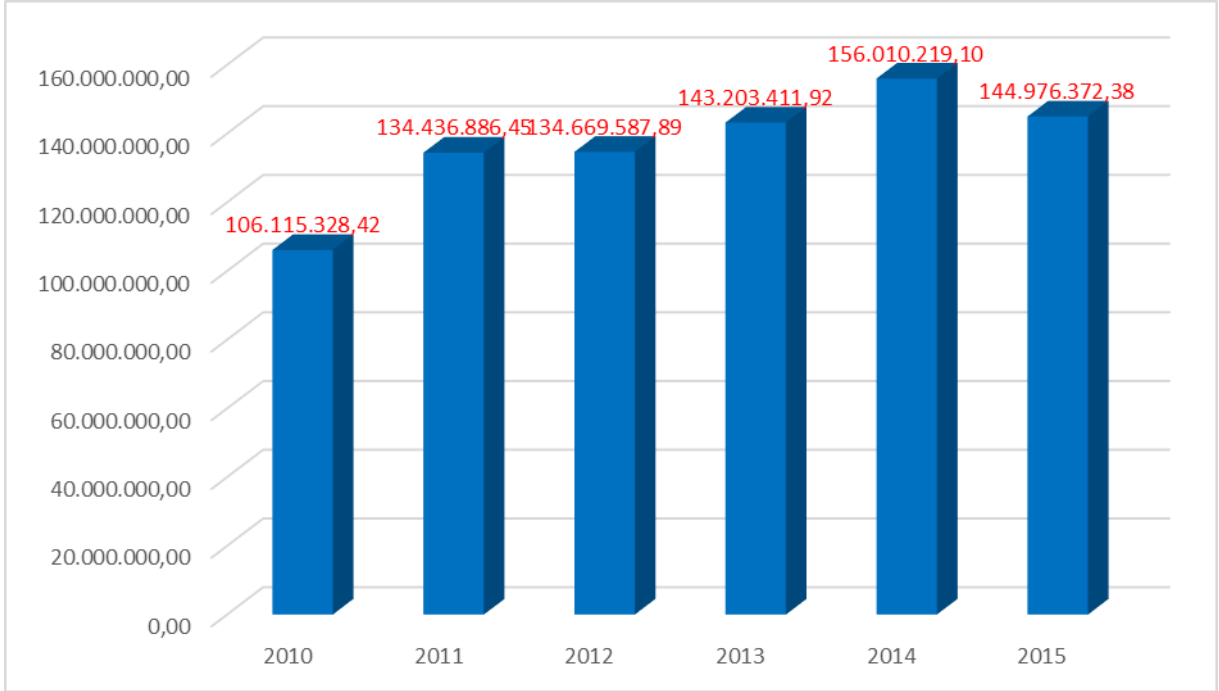
Kaynak: İMMİB

- **FELDSPAT**

Feldspat ihracatımız, 2015 yılında 5,7 milyon ton karşılığı 144,9 milyon dolar seviyesinde gerçekleşerek, bir önceki yıla göre miktarda %25,05 artış ve değerde ise %7,07 oranında azalış göstermiştir.

İtalya, değerde %11,6 oranında azalış kaydetmesine rağmen 50,5 milyon dolar ithalat seviyesi ile 2015 yılında Feldspat ihracatı gerçekleştirdiğimiz en önemli ülke olurken, İspanya'ya 24,3 milyon dolar (%9,5 azalış), Rusya Federasyonu'na 13,2 milyon dolar (%10,1 azalış) değerinde feldspat ihracatı yapılmıştır.

Grafik 12: Son 5 Yıllık Feldspat İhracatımız (USD)

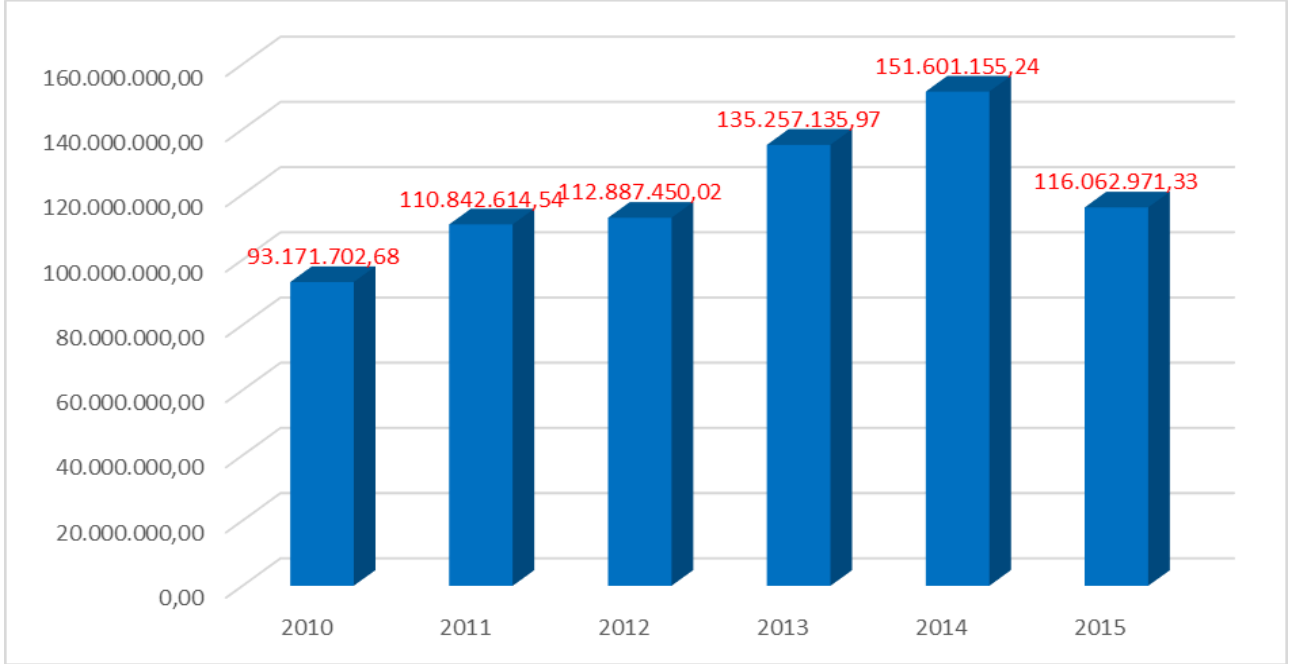
Kaynak: İMMİB

- **FERROKROM**

Ferrokrom ihracatımız 2015 yılında, bir önceki yıla göre miktarda %21,2 ve değerde %23,4 oranında azalışla 80 bin ton karşılığı 116 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Hollanda 31 milyon dolar (%37 azalış), A.B.D. 24,7 milyon dolar (%30 azalış), İtalya 16,6 milyon dolar (%24,5 artış) ile ferrokrom ihracatımızın yapıldığı önde gelen ülkeler olurken Belçika, Kanada ve İsveç diğer önemli pazarlarımız olmuştur.

Grafik 13: Son 5 Yıllık Ferrokrom İhracatımız (USD)

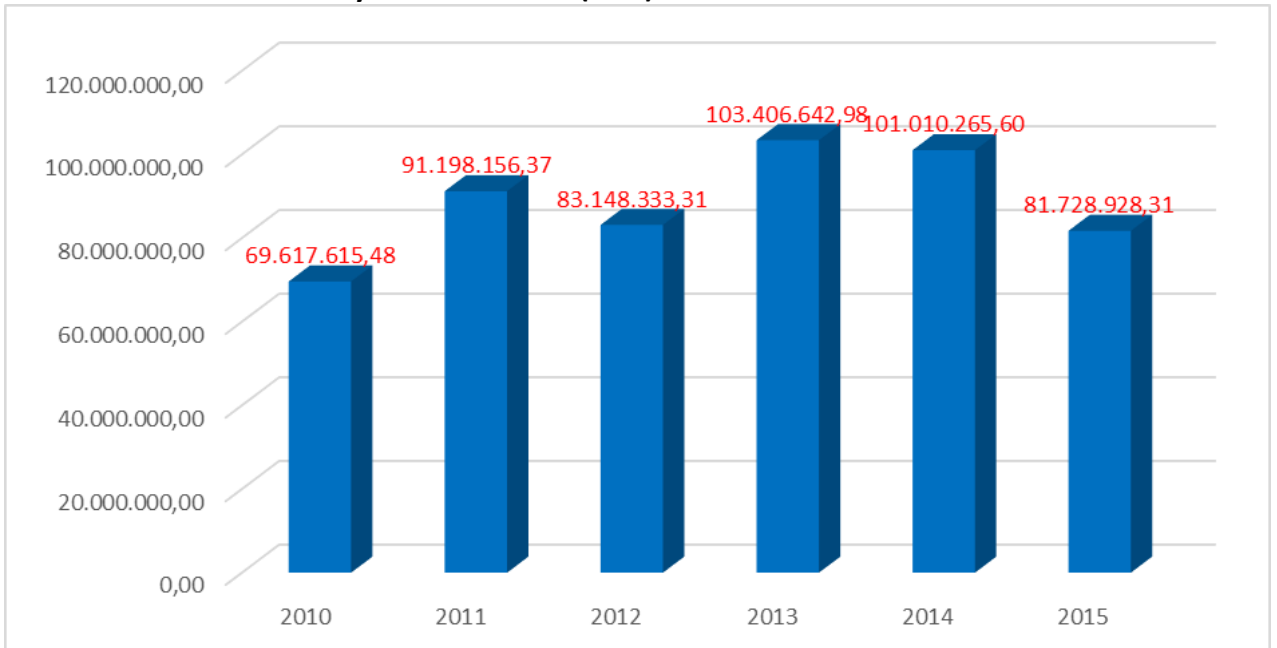
Kaynak: İMMİB

- **MANYEZİT**

Manyezit ihracatımız, 2015 yılında miktarda %6,7 ve değerde %19,09 oranında azalış kaydederek, 283 bin ton karşılığı 81 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Sektörün en önemli pazarı durumundaki Avusturya'ya 30,6 milyon dolar (%31,3 azalış), Almanya'ya 9,9 milyon dolar (%13,6 azalış) ve Ukrayna'ya 6,5 milyon dolar (%24,6 artış) ihracat gerçekleşmiştir.

Grafik 14: Son 5 Yıllık Manyezit İhracatımız (USD)

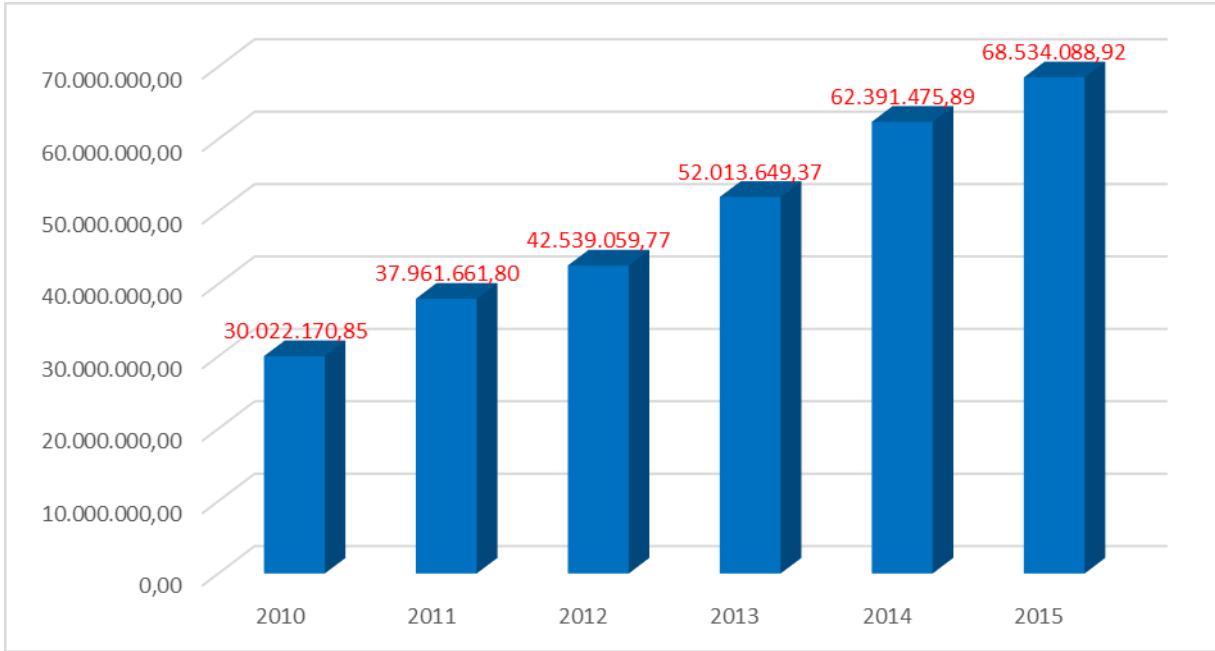
Kaynak: İMMİB

- **KUVARŞ, KUVARZİT**

2015 yılında kuvars kuvarzit ihracatımız, bir önceki yıla göre miktarda %0,7 değerinde de %9,8 oranında artışla, 468 bin ton karşılığı 68,5 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

İsrail 24,7 milyon dolar (%17,3 artış), ABD 12,5 milyon dolar (%96 artış), İspanya 12 milyon dolar (%29 artış) ile kuvars kuvarzit ihracatımızın yapıldığı önde gelen ülkeler olmuştur.

Grafik 15: Son 5 Yıllık Kuvarz, Kuvarsit İhracatımız (USD)

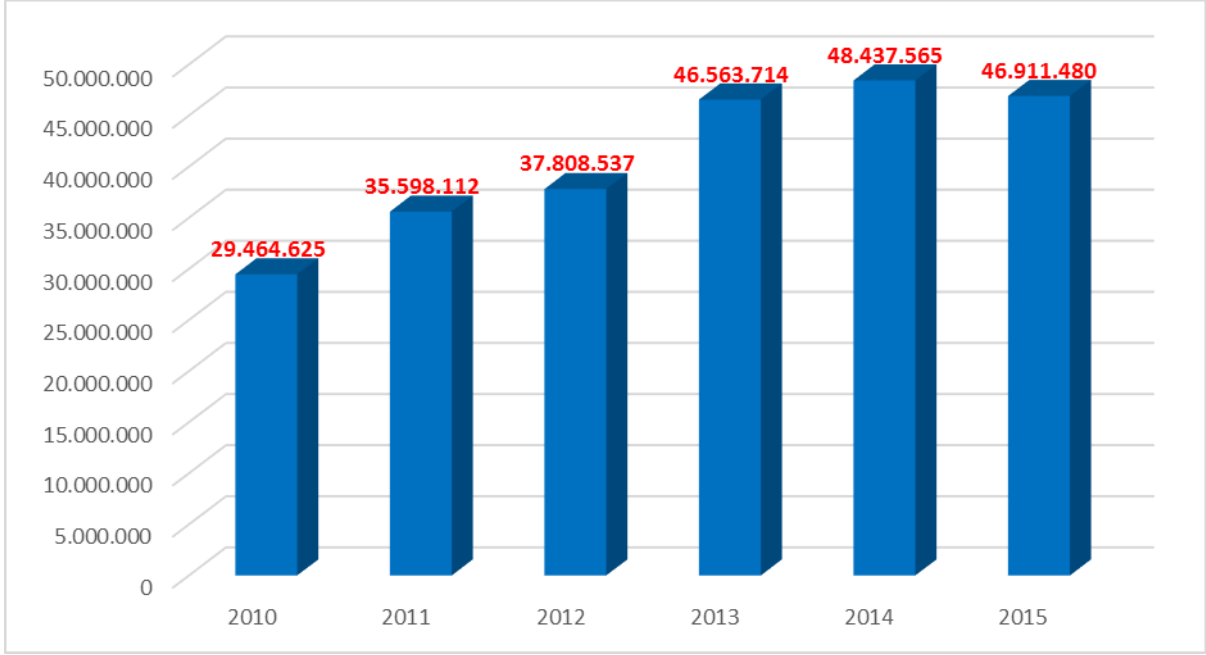
Kaynak: İMMİB

- **BENTONİT**

Bentonit ihracatımız 2015 yılında tonajda %11,5 artış kaydederken değerinde %3,1 oranında azalış ile yılı 416 bin ton ve 47 milyon dolar seviyesinde tamamlamıştır.

Hollanda 14,5 milyon dolar (%9,3 artış), İtalya 4 milyon dolar (%44 azalış) ve Avusturya 2,9 milyon dolar (%2,4 azalış) ile bentonit ihracatımızın yapıldığı önde gelen ülke ve bölgeler olmuştur.

Grafik 16: Son 5 Yıllık Bentonit İhracatımız (USD)

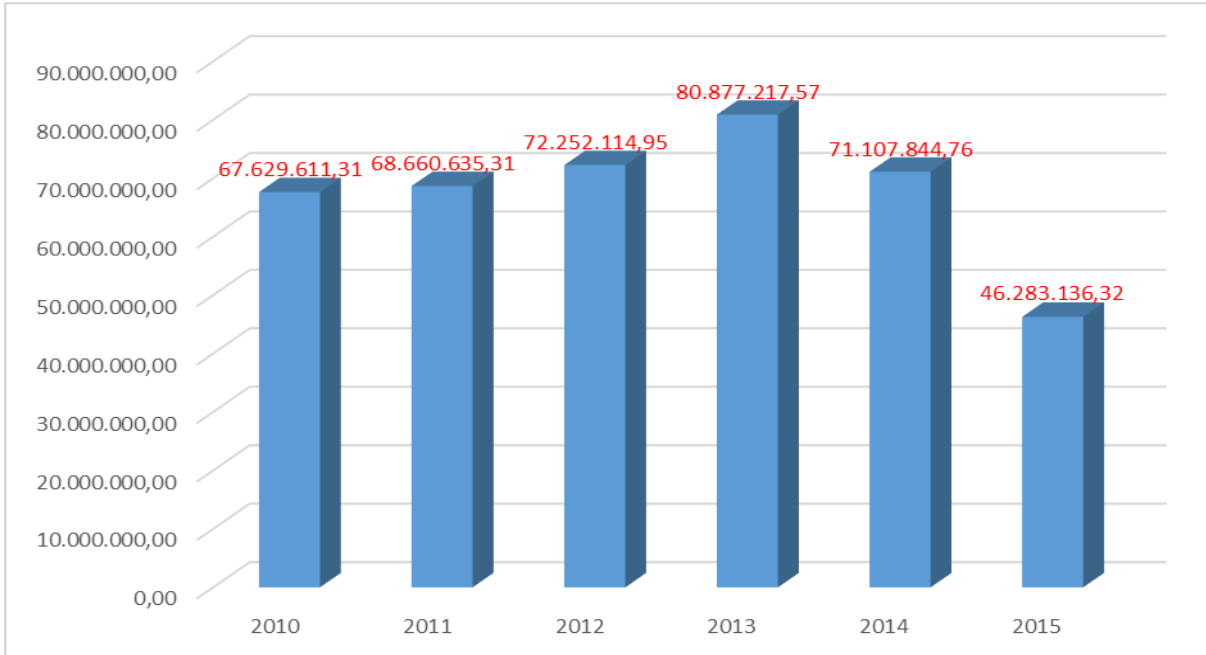

- **ALÇI TAŞI, ALÇILAR**

2015 yılında Alçı Taşı ihracatımız, bir önceki yıla göre miktarda %23,4 değerinde ise %34,9 oranında azalışla, 647 bin ton karşılığı 46,2 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Nijerya 9,9 milyon dolar (%10 artış), Rusya Federasyonu 9,6 milyon dolar (%53 azalış), Gürcistan 5,3 milyon dolar (%11,5 azalış) alçı taşı ihracatımızın yapıldığı önde gelen ülke ve bölgeler olmuştur.

Grafik 16: Son 5 Yıllık Alçı Taşı, Alçılar İhracatımız (USD)

Kaynak: İMMİB